

Latgales plānošanas reģiona attīstības perspektīvas

Jānis Daugavietis
Rēzeknē
18.04.2013

LATGALE

- Vispārīgā informācija

Kaimiņvalstis:

Lietuva,
Baltkrievija,
Krievija

Tranzītkoridori :

Dienvidi- Ziemeļi
(EE, LT, PL)
Austrumi- Rietumi
(RU,BY)

LATGALE

- vispārīgā informācija

Iedzīvotāju skaits:
304 219 (01.01. 2013.)

Bezdarba līmenis:
19,8% (01.01.2013.)

IKP/uz iedz.: 3926 LVL

Teritorija: 14 549 km²

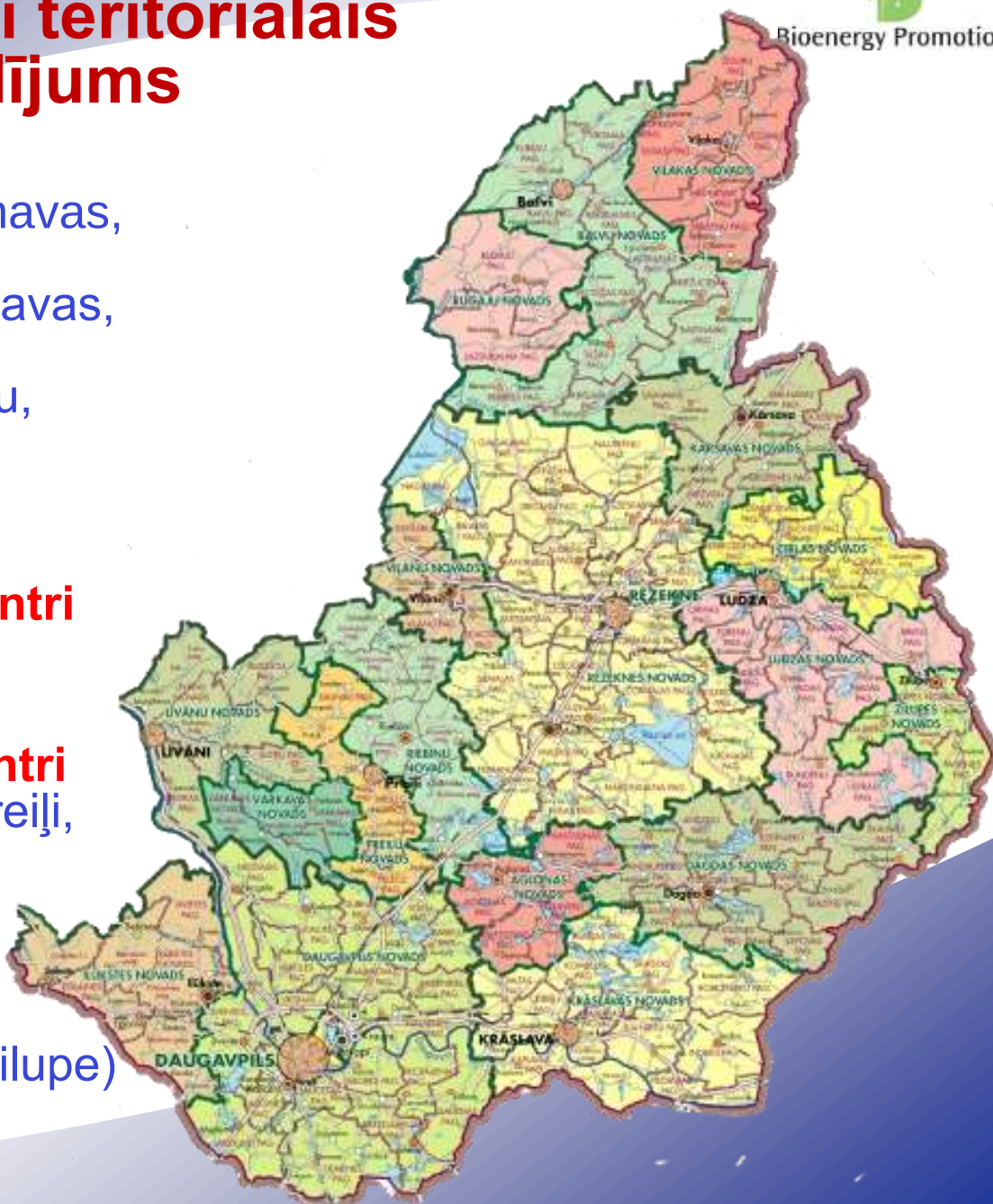

Administratīvi teritoriālais iedalījums

Bioenergy Promotion

- **19 novadi** (Aglonas, Balinavas, Balvu, Ciblas, Dagdas, Daugavpils, Ilūkstes, Krāslavas, Līvānu, Ludzas, Preiļu, Rēzeknes, Riebiņu, Rugāju, Vārkavas, Viļakas, Viļānu, Zilupes)
- **2 nacionālās nozīmes centri** (Daugavpils un Rēzekne)
- **5 reģionālās nozīmes centri** (Balvi, Ludza, Krāslava, Preiļi, Līvāni)
- **7 novadu nozīmes centri** (Dagda, Ilūkste, Kārsava, Subate, Viļaka, Viļāni un Zilupe)

Latgales Plānošans Reģiona Attīstības Padome

- Reģionā ietilpstošo pašvaldību priekšsēdētāju kopsapulcē ievēlēta koleģiāla institūcija
- Latgales plānošanas reģiona lēmējorgāns, kuru veido 21 Latgales pašvaldību vadītāji un deputāti
- Pārstāv visas Latgales reģiona pašvaldības: pa 1 deputātam no katras reģiona pašvaldības (izvirza pilsētu un novadu domes)

Reģiona patstāvīgās funkcijas

1. Reģiona teritorijas attīstības **plānošana** un plānu **īstenošana**;
2. Vietējā un reģionālā līmeņa attīstības plānošanas dokumentu savstarpējās saskaņotības un atbilstības hierarhiski augstākiem attīstības plānošanas dokumentiem izvērtēšana;
3. Sabiedriskā transporta attīstības plānošana, sabiedriskā transporta pakalpojumu organizēšana;
4. Reģionālo projektu iniciēšana un īstenošana;
5. Reģiona interešu pārstāvniecība nozaru ministriju, komisiju un komiteju līmenī;
6. Kultūras koordinācija
7. Sadarbības koordinācija reģiona attīstībai starp valsts iestāžu reģionālajām nodaļām un nevalstiskajām organizācijām, Publicitātes un informācijas pasākumu nodrošināšana

LPR plānošanas stratēģiskās aktivitātes

Nepieciešami jauni, kompleksi, integrēti uz reģiona attīstību balstīti specifiski risinājumi!

- LPR ir izstrādāta un apstiprināta:
 - LPR ilgtermiņa attīstības stratēģija 2030
 - LPR attīstības programma (2010-2017)
 - virzīt uz nākošo plānošanas periodu kā reģiona integrēto operacionālo programmu

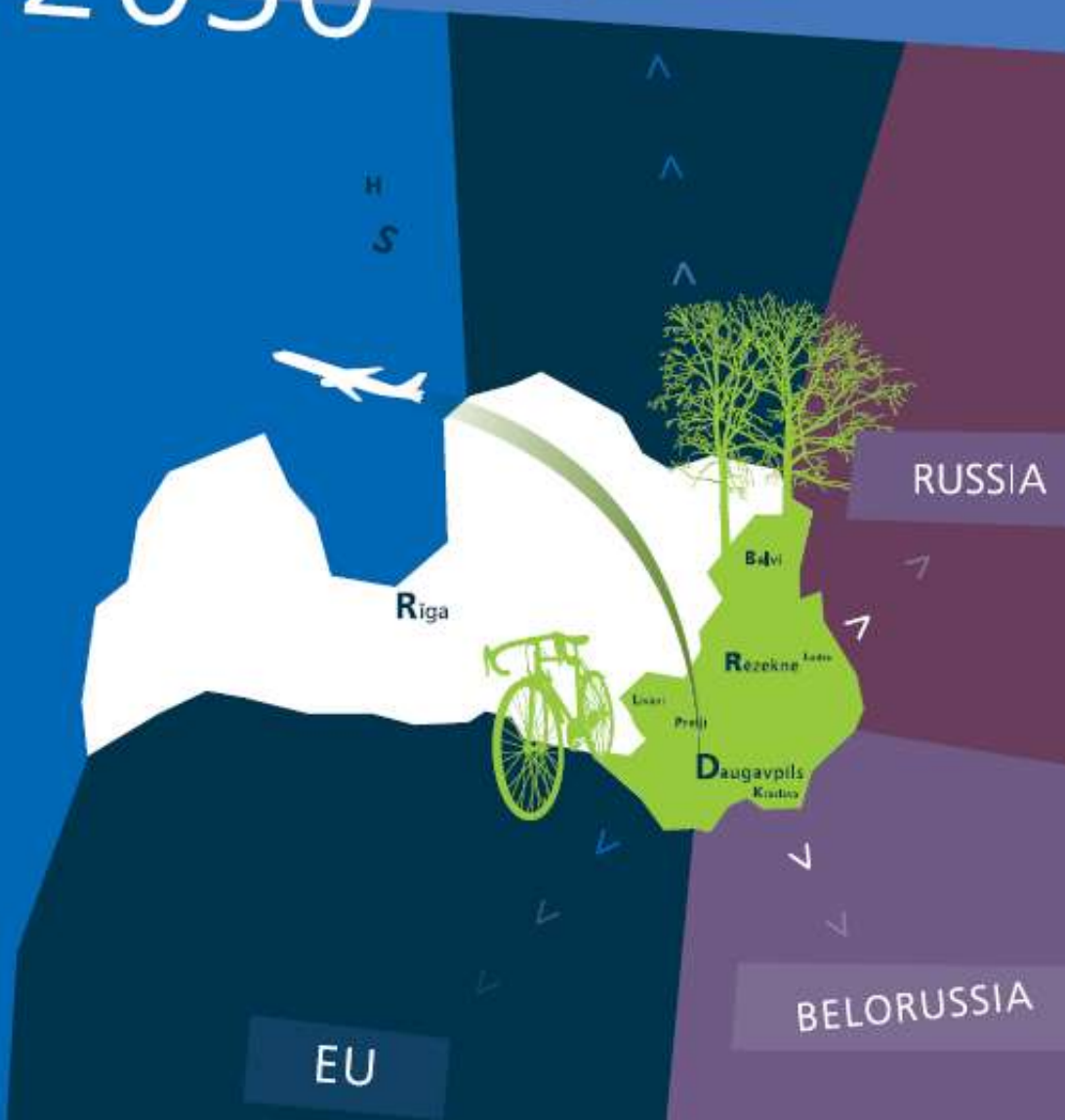

LATGALES STRATĒGIJA 2030

SCANDINAVIA

Bioenergy Promotion

ZVIEDRIJA
8 milj. iedz.

LATGALES PORTRETS

SOMIJA 5 milj. iedz.
IGAUNIJA 1,3 milj. iedz.

Sanktpēterburga un apkāme 5 milj. iedz.
Pleskava 200 tūkst. iedz.

KRIEVUJA 140 milj. iedz.

Maskava un apkāme 17 milj. iedz.

Latgales reģions apveltīts ar bagātiem meža resursiem – meži aizņem 561,8 tūkstošus ha (39% no reģiona kopplatības)

Lauksaimniecībā izmantojamā zeme aizņem 45% reģiona teritorijas – tas ir lielāks īpatsvars nekā citos plānošanas reģionos, izņemot vienīgi Zemgali

POLIJA 38 milj. iedz.

LIETUVA 3,2 milj. iedz.

BALKRIEVUJA 10 milj. iedz.

Minska 2 milj. iedz.

Vilņa 350 tūkst. iedz.

- Latgales identitāte – latgalietis ir lepns par Latgali. Latgaliešu valoda. Atšķirīgais, daudzveidīgais kultūrvēsturiskais mantojums. Cilvēciskais mērogs
- Aglonas bazilika ir reģionāla mēroga reliģiskais centrs
- Daugavpils – Marka Rotko dzimtene

STRATĒGIJAS

LIELIE MĒRĶI

Stratēģijas galvenais mērķis ir radīt ienākumus visiem Latgales reģiona iedzīvotājiem.

Latgales stratēģijas lielais uzdevums ir panākt straujāku reģiona ekonomisko attīstību, lai celtu cilvēku ienākumus, saglabātu un vairotu Latgales bagātīgo potenciālu un padarītu Latgali par pievilcīgu dzīves vidi arī nākamajām paaudzēm.

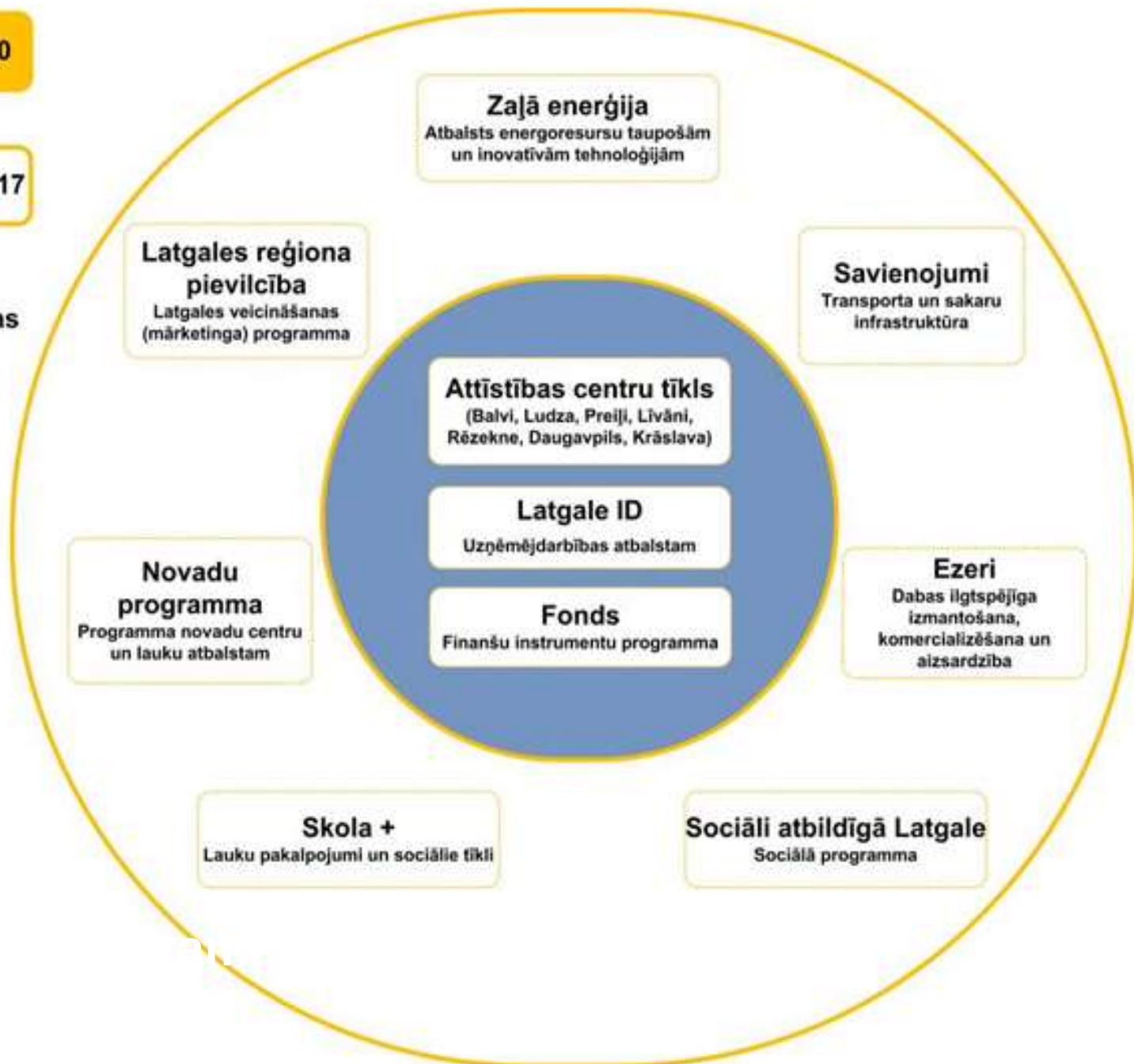
Latgales stratēģija 2030

Latgales programma 2017

10 darbības programmas

t.sk. 3 prioritārās

Darbības programmas

ZALĀ ENERĢIJA

(nākotnes zināšanu programma)

Programmas mērķis - mobilizēt reģiona resursus:

- energoefektivitātes un atjaunojamo enerģijas avotu izmantošanas palielināšanai,
- videi draudzīgas ražošanas un apsaimniekošanas modeļu izveidei,
- nākotnes zināšanu praktiskai pielietošanai uzņēmējdarbībā, mājsaimniecībās un publiskajā pārvaldē.

Programmas pamatojums (1)

- Liela daļa Latgales reģiona mājsaimniecību izdevumu ir saistīta ar apkuri. Ņemot vērā caurmērā sliktu ēku siltumnoturību, šos izdevumus var samazināt;
- Dzīvojamo, civilo un ražošanas objektu energoefektivitātes pasākumi var dot stimulu reģionālās būvniecības nozares attīstībai un iemaņu līmeņa celšanai;
- Vairāku pilsētu siltumapgādē tiek izmantota dabas gāze, kas ir salīdzinoši dārgs importēts energoavots;
- Biomasas (šķeldas) izmantošana centralizētā siltumapgādē var nodrošināt zemākus siltuma tarifus, kā arī dot ievērojamu stimulu lauku ekonomikas attīstībai;

Programmas pamatojums (2)

- Degvielas un elektrības ražošana ES ievērojami pieaug. Nākotnē tā varētu viena no straujāk augošajām nozarēm (vēja un saules enerģija, koka un kūdras kurināmais, biogāze, bioetanolis un biodīzelis);
- Latgalē audzētie lini, kaņepes, rapsis un citi augi ir piemērotākie augi biodegvielas ražošanai;
- Laba piekļuve jūras ostām (autoceļi, dzelceļš) un ārējo robežu tuvums nodrošina biokurināmā eksporta iespējas;
- Atjaunojamie enerģijas avoti piedienas Latgales tēlam kā reģionam ar tīru apkārtējo vidi.

Līdzšinējās darbības:

Zaļās enerģijas un energoefektivitātes jomā līdzšinējās darbības pārsvarā ir notikušas vai nu nacionālajā līmenī, vai konkrēto uzņēmumu iniciatīvu līmenī:

- No ES fondiem finansētajā dzīvojamo namu renovācijas programmā interese no Latgales reģiona ir bijusi visai maza interese, kas saistāma ar kopējo organizētības un aktivitātes trūkumu;
- Lielo pilsētu siltumapgādes sistēma tikusi rekonstruēta, parejot uz lētāku un tīrāku kurināmo – dabas gāzi, taču kāpjot dabas gāzes cenām, kurināmais zaudē pievilcību;
- Atsevišķi uzņēmumi ir veikuši nopietnu progresu atjaunojamās enerģijas laukā – apkures granulu ražošanā, koģenerācijā, izmantojot atjaunojamās enerģijas avotus, rapša audzēšanā un pārstrādē, biogāzes iegūšanā un izmantošanā.

Programmas ieviesēji

- Latgales reģiona pašvaldības, Latgales plānošanas reģiona administrācija,
- Daugavpils Universitāte, Rēzeknes Augstskola, enerģijas servisa uzņēmumi,
- Kapitālsabiedrības, dzīvokļu īpašnieku kooperatīvās biedrības, nozaru asociācijas un biedrības,
- Mežsaimnieku kooperatīvi, lauksaimnieku kooperatīvi u.c.

Programmas Pasākumi (1)

- Pašvaldību energoapgādes plānu izstrāde;
- Pašvaldību ēku un pašvaldību iestāžu ēku energoefektivitātes un dzīvojamā fonda siltināšanas projekti;
- Pāreja uz atjaunojamiem energoresursiem un koģenerāciju pilsētu siltumapgādē;
- Zaļās enerģijas kompetences centrs vai aģentūra (zināšanu iegūšana un apmaiņa par energoefektivitāti un atjaunojamiem energoresursiem)

Programmas Pasākumi (2)

- Alternatīvo enerģijas kultūru (lini, kaņepes u.c.) audzēšanas un pārstrādes demonstrācijas un pilotprojekti;
- Biogāzes u.c. alternatīvu energoresursu demonstrācijas projekti jaunu tehnoloģiju ieviešanai, energoapgādes risinājumiem nelielās teritorijās
- Ilgtspējīgā transporta projekti (biogāzes un biodegvielas izmantošana);
- Energoservisa uzņēmumu / pašvaldības energoservisa uzņēmumu izveide;
- Augstskolu pētījumu programmas.

Programmas Finansējums

- nav informācijas par Latvijai un līdz ar to Latgales reģionam pieejamo ES finansu apjomu.
- Kopējais indikatīvais ES finansu apjoms Latgales reģionam 2014-2010 gados pieņemts, balstoties uz iepriekšējā finansu periodā Latvijai piešķirto summu un pieņemot, ka Latgalei ir viena piektā daļa.

Programma Zaļā enerģija (nākotnes zināšanu programma)

Indikatīvā summa

Procentuālais sadalījums

30 milj. LVL

5 % no visas programmas

Finansējuma piesaiste programmai

- Lai sekmīgi īstenotu RPP noteiktos atbalsta pasākumus reģionu attīstības veicināšanai un nevienlīdzības mazināšanai, nepieciešama **INTEGRĒTO TERITORIJU INVESTĪCIJU** (ITI) modeļa ieviešana un izmantošana.
- Diskusijas par ITI ieviešanas veidu Latvijā joprojām turpinās 2014.-2020.gada ES fondu perioda plānošanas procesa ietvaros.
- ITI principa nozīmība, saistot partnerības līgumos un darbības programmās identificētos tematiskos mērķus un teritoriālo dimensiju, ir uzsvērtā EK priekšlikumos par 2014.-2020. gadā īstenojamo kohēzijas politiku.

Vides –enerģētikas projekti Latgales plānošanas reģionā

BUILD UP SKILLS – LATVIJA
„Efficient Energy Building Roadmap for Latvia”

SEAP-PLUS

**5 Latgales pilsētu ilgtspējīgas enerģētikas rīcības
plānu izstrāde**

"BIOENERGY PROMOTION 2"

EM izsniegtie lēmumi biomasas elektrostacijām Latgales reģionā

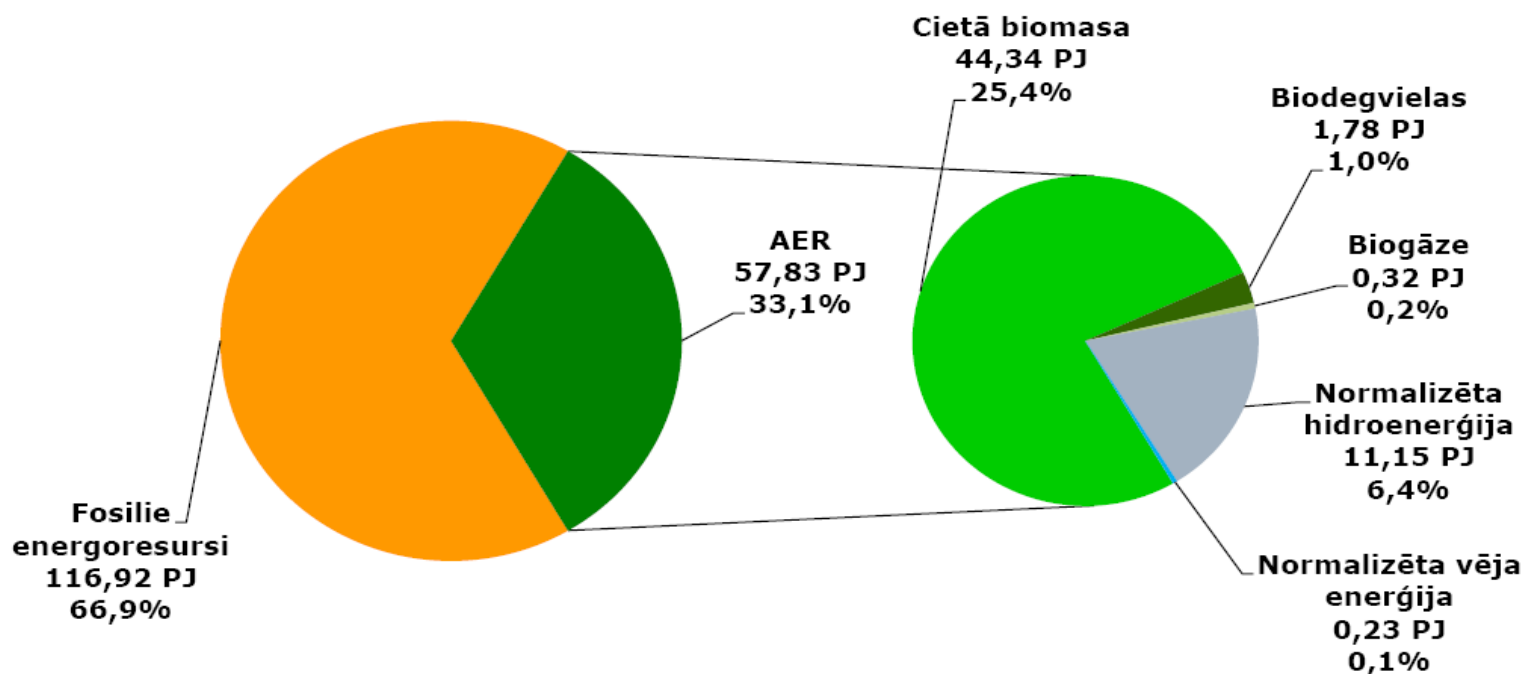
uz 14.12.2012.

Izsniegšanas datums	Komersanta firma	Elektriskā jauda (MW)	OIK elektroenerģijas apjoms gadā, MWh	Elektrostacijas atrašanās vieta
25.05.2009	SIA "Kņavas granulas"	0.5	4000	Viļānu novads
10.06.2009	SIA "Daugavpils CMK"	0.3	2400	Daugavpils
19.06.2009	SIA "Zaļās enerģijas aģentūra"	0.5	4000	Dagdas novads
20.07.2009	SIA "OJG"	1	8000	Krāslava
30.11.2010	SIA "Ludzas Bio-Enerģija"	1	6500	Ludza
30.11.2010	SIA "Rēzeknes Eko Enerģija"	0.96	5616	Ludza
Kopā Latgales reģionā		4.26	30 516	6
Kopā valsti		47,9	134 106	39

Atjaunojamo energoresursu attīstība

**MĒRĶIS - 40 % atjaunojamās enerģijas
īpatsvars kopējā enerģijas galapatēriņā**

Enerģijas bruto galapatēriņš 2011. gadā (Direktīva 2009/28/EK)

Atjaunojamo energoresursu attīstības problemātika

- **Obligātā iepirkuma tarifa izmaksas un apjoms**
- Trūkst speciālas būvniecības un vides prasības
- Pārāk daudz komersantu, kas ar jau saņemto atbalstu nespēj īstenot plānotos projektus
- Līdzšinējie AER atbalsta mehānismi nespēja objektīvi sadalīt atbalstu starp komersantiem
- Atbalsta piešķiršana uz neierobežoti ilgu laiku
- Virkne tiesvedību administratīvajās tiesās

Atjaunojamo energoresursu attīstība

EM - Atbalsta mehānismi enerģijas ražošanai, izmantojot atjaunojamos energoresursus

- Atjaunojamo energoresursu izmantošanai siltumapgādē, elektroenerģijas ražošanā un transportā ir iespējas **labvēlīgi ietekmēt Latvijas tautsaimniecības attīstību**, paaugstināt energoapgādes drošību, samazinot atkarību no importa, veicināt tehnoloģiju apgūšanu un reģionālo attīstību.
- **Nepieciešama zaļās enerģijas ražošanas un energoefektivitātes mijiedarbība**, jo tikai efektīva zaļās enerģijas ražošana patiesi veicina energoapgādes drošības un siltumnīcefekta gāzu samazināšanas mērķu sasniegšanu.
- **Decentralizētiem atjaunojamās enerģijas ražošanas risinājumiem ir jābūt pamatotiem un attaisnojamiem**, un jāsniedz ieguvumi gan no reģionālās apgādes drošības, gan enerģijas ražošanas un transportēšanas efektivitātes viedokļa.

Paldies par uzmanību!

www.latgale.lv